

Megjelent a *História* 2010./8. számában 2010. november 22.

Programjavaslat és a bizottság tagjai

A szerb és a magyar államfő történelemszabotságot hoz létre. A bizottság célja: segíteni a szerb és magyar érintkezések történelmének feltárását, a kutatási feltételek könnyítését, és különösen a II. világháború szerb–magyar konfliktusainak feltárását. A bizottság feladatait a következőkben javaslok körvonalazni.

A bizottság szem előtt tartja: a közös történelem feltárása, az egymáson ejtett sértések nyílt bevallása és a közös kultúrtejesítmények számbavétele a feltétele annak, hogy jelen érdekeinket felismerjük, és annak érdekében cselekedjünk. Ehhez járulhat hozzá a szerb–magyar kapcsolatok történelmének tanulmányozása, különösen a II. világháború máig feltáratlan kölcsönös bántalmazásainak feltárása, általában a kutatások intézményes könnyítése, segítése. Mind a levéltári források, mind a visszaemlékezések sajtó alá rendezése, nyilvánosságra hozása.

A bizottság ezért két albizottságot küld ki. Az egyik feladata „A II. világháború eseményei a Vajdaságban” című forrásgyűjtemény elkészítése, a másik feladata a „szerb–magyar levéltári kutatások (központi forrásörző helyek, helyi anyakönyvek stb.)”, visszaemlékezés-gyűjtés feltételeinek biztosítása.

A bizottság szem előtt tartja: a szerb–magyar kapcsolatok mind történelmileg, mind politikailag csakis a Vajdaság multikulturális környezetében értelmezhetők. Ezért is feladatának tartja a térségben egykor és ma szerepet játszott népcsoportok történelmi környezetének számbavételét. Kitekint tehát a szerbek, magyarok mellett a németek, horvátok, zsidók, románok, szlovákok 20. századi történelmére is. (Annál is inkább, mert a horvát–szerb, német–szerb párhuzamos történelmi kapcsolatok feltárásában az utóbbi esztendőkből jelentős eredmények születtek.)

A bizottság szem előtt tartja: a szerb–magyar történelmi konfliktusok és közös kulturális teljesítmények őszinte számbavétele csak akkor történhet meg, ha a közgondolkodásban megteremtjük a kölcsönös bizalom érzését. Ez az elmúlt 300 évben hiányzott. Ezért is a bizottság különös gondot fordít a bizalomkeltés fórumainak megteremtésére: publikációk, kiállítások, emlékhelyek, megemlékezések szervezésére.

A bizottság összetétele:

Elnök: GLATZ FERENC akadémikus, az MTA Történettudományi Intézete igazgatója.

Tagok:

1. A.SAJTI ENIKŐ, az MTA doktora, a Szegedi Tudományegyetem professzora;
2. BÍRÓ LÁSZLÓ PhD, az MTA Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa, a bizottság magyar tagozatának titkára;
3. FORRÓ LAJOS, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karának tanára;
4. GECSÉNYI LAJOS címzetes egyetemi tanár, a Magyar Országos Levéltár nyugalmazott főigazgatója;
http://www.mol.gov.hu/kozadat/tevekenyseg_mukodes/intezmenytortenet/foigazgatok/gecsenyi_lajos.html
5. HARASZTI GYÖRGY, az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem (OR–ZSE) tanszékvezető tanára;
6. HORNYÁK ÁRPÁD a Pécsi Tudományegyetem egyetemi adjunktusa;
7. JUHÁSZ JÓZSEF, az Eötvös Loránd Tudományegyetem habilitált egyetemi docense;
8. KISS GY. CSABA egyetemi tanár, az MTA doktora;
9. ALEXOV LJOBOMIR, a Szerb Országos Önkormányzat elnöke;
10. MAKK FERENC, az MTA doktora, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára (az MTA Történettudományi Bizottságának elnöke);
11. OROSZ ISTVÁN akadémikus, a Debreceni Tudományegyetem professor emeritusa (a Magyar Történelmi Társulat elnöke);
12. PÓK ATTILA címzetes egyetemi tanár, az MTA Történettudományi Intézete igazgatóhelyettese, az Emlékezet és Szolidaritás Európai Hálózatának magyar kuratóriumi tagja;
13. RESS IMRE PhD, az MTA Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa;
14. SOKCSEVITS DÉNES, a Pécsi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi docense;
15. SZÁSZ ZOLTÁN címzetes egyetemi tanár, az MTA Történettudományi Intézete Tudományos Tanácsának társelnöke;
16. TÓTH ÁGNES PhD, az MTA Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézetének igazgatója;
17. VUKOVICS KOSZTA, a Szerb Egyházművészeti Múzeum és Levéltár igazgatója, Szentendre.

i. Glatz Ferenc

Megjelent a História 2010./8. számában 2010. november 22.